

İSPANYA
ÜLKE RAPORU
(Meyve Sebze Mamulleri Sektörü Açısından)

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
ARGE ŞUBESİ

2019

İÇİNDEKİLER

1. GENEL EKONOMİK DURUM	3
2. İSPANYA'NIN DIŞ TİCARETİ	6
3. TÜRKİYE İLE TİCARET	10
4.İSPANYA'NIN MEYVE SEBZE MAMULLERİ SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	15
5.İŞ ADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR	19
KAYNAKLAR	22

İSPANYA

1. GENEL EKONOMİK DURUM

Ekonomik Yapı

İspanya ekonomisi GSYİH'ye göre dünyanın 13. Avrupa Birliği'nin 5. büyük ekonomisidir.

İspanya hizmet sektörü temelli modern bir ekonomiye sahiptir. Genç ve iyi eğitilmiş nüfusla fiyatlarda rekabetçi ve yenilikçi uluslararası bir merkezdir.

Ekonominin gelecekteki büyümesine yönelik çalışmalar yapılmakta ve bu yönde araştırma ve geliştirme faaliyetlerine çok önem verilmektedir.

Diğer Batı Avrupa ülkeleri gibi İspanya'nın ekonomisi de 2. Dünya Savaşı'nın ardından bir dönüşüm sürecine girmiş, bu süreçte tarım sektörünün önemi azalırken hizmetler sektörünün önemi giderek artmış ve bu sektör ekonominin hakim sektörü haline gelmiştir. Tarım sektörü GSYİH'nin sadece %2,5'ini oluştururken hizmetler sektörünün payı %75'e kadar yükselmiştir. Perakendecilik, turizm, bankacılık ve telekomünikasyon sektörleri ekonomik faaliyetin en önemli unsurlarındandır. Diğer taraftan GSYİH'nin %17'lik kısmını oluşturan sanayi sektörü ekonomideki önemini korumaktadır.

Ekonomik Performans

Ülkenin mali performansı incelendiğinde son on yılda önemli ilerleme kaydedildiği, açık veren bütçenin 2006 ve 2007 yıllarında % 1 oranında fazla verdiği görülmektedir. Ancak 2008 yılında uzun zaman sonra İspanya'nın bütçe açığı 41 milyar avro'ya ulaşmıştır. 2008 yılında bütçe gelirleri bir önceki yıla göre %6,9 oranında azalırken, giderler %8,7 oranında artmıştır. 2008 yılında kamu borç stoğunun GSMH oranı %33'lere kadar düşmüştür. İspanya'nın borç stoğunun büyük bir bölümü özel kesime ait olup, yaşanan ekonomik krizin İspanya'da daha ağırlıklı olarak hissedilmesinin bir nedeni de, borca dayalı tüketim harcamalarının birden bire daralması neticesinde reel sektörde talep düşüşünden kaynaklanan ekonomik küçülme olduğunun söylemek mümkündür. Genel ekonomik performans kadar bütçe performansının da olumlu olmasında avro'ya geçilmesiyle düşen faizlerin olumlu etkisini yine vurgulamak gerekmektedir.

İspanya'nın artan faiz masrafları borç düzeyini olumsuz etkilemekte ve 2010 yılı borç hizmet maliyetleri %33,3 artarak 23,2 milyar avroya ulaşmıştır.

2004 yılında iktidar partisi değiştiğinde İspanya Başbakanı Jose Luis Rodriguez Zapatero'nun ilk döneminden başlayarak ekonomik büyüme için GSYİH'nin büyümesi desteklenmiştir ve o dönemden itibaren birtakım sorunlar İspanya ekonomisinin problemleri gidişatına dair sinyaller vermeye başlamıştır. Financial Times'a göre bu sorunlar arasında; dış ticaret açığının fazla olması (2008 yılında GSYİH'nin % 10'u), ticaret ortaklarına karşı rekabet gücünün kaybı ve geleneksel olarak diğer Avrupa ülkeleri karşısında enflasyonun yüksekliği, 1998'den itibaren emlak fiyatlarının % 150 artışı ve petrol fiyatlarındaki artış sayılabilir.

Nisan 2008'de resmi GSYİH büyüme tahminleri % 2,3 olarak belirtilmiştir. Ancak bu tahmin Ekonomi Bakanlığı tarafından 1,6 puan aşağı revize edilmiştir. Bu rakam, diğer birçok gelişmiş ülkelere göre daha iyi görünmekle beraber, İspanya'nın yüksek nüfus artışı nedeniyle (fazla miktarda göç alması) kişi başına GSYİH fazla değişmemiştir. Daha sonra, 2008 yılı üçüncü çeyreğinde 15 yıldır ilk kez ulusal GSYİH'nin azalmasıyla Şubat 2009'da İspanya'nın ekonomik durgunluğa girdiği onaylanmıştır.

Yaşanan ekonomik krizin devam etmesi, kamu borçlarının azaltılması için uygulanan politikaların daha da sertleşmesine, kesintilerin artmasına ve harcamaların azalmasına sebebiyet vermiştir. Öte yandan, 2012 yılında işsizliğin giderek artması ve %25'i geçmesiyle hükümetin uyguladığı kemer sıkma politikalarının doğurduğu sıkıntı artmaktadır. 2013 yılında da kısmen sert kemer sıkma önlemlerinin etkisiyle ekonomi daralmıştır. 2014 yılından itibaren ekonomi toparlanma aşamasındadır. Özellikle emek piyasasındaki yapısal reform programının sonuçları alınmaya başlanmıştır. Ülke ekonomisi 2014 yılında güçlü bir şekilde iyileşme göstermiştir. Ülke ekonomisi diğer Avro Bölgesi ülkelerindeki zayıflığa göre oldukça dayanıklılık göstermiş ve düşen petrol fiyatları Avro Bölgesindeki toparlanmayı katalize ederken İspanya bu durumdan gayet iyi yararlanmıştır.

2014 yılında GSYİH %1,4 büyümesi ekonomideki iyileşmeyi göstermektedir. Enflasyon 1980'lerden beri düşüş göstermektedir. 1987 ve 1992 yılları arasındaki ortalama enflasyon %5,8 iken, 1993 yılında ilk kez %5'e gerilemiştir. Ardından yıllar boyunca düşüş göstermiştir. Aralık 2014'te ise -%1 olarak gerçekleşmiş olup bunun temel nedeni petrol fiyatlarındaki düşüştür.

Özel tüketim ekonomideki büyümeyi desteklemeye devam etmektedir. Bunun sonucu olarak GSYİH 2015 yılında %3,2 oranında büyüme göstermiş; böylelikle ekonomik krizin ortaya çıktığı 2008 yılından sonraki en yüksek büyüme oranı kaydedilmiştir.

Ekonomi Politikaları

Son 10 yıllık süreçte ülke ekonomisi yoğun bir özelleştirme programı çerçevesinde şekillenmiş, hemen her alanda devlet hakimiyeti istikrarlı biçimde azalmıştır. AB mevzuatına uyum çalışmaları, özellikle enerji ve telekomünikasyon sektörlerinde devlet hakimiyetinin ve tekellerin kaldırılması sonucunu doğurmuştur. Ancak yine de, halen bazı alanlarda liberalizasyon çalışmaları beklentileri karşılamamış olup, İspanya piyasasının tamamen rekabete açılması için yapılması gereken bazı düzenlemeler bulunmaktadır.

Hükümet 2008 yılı seçimlerinden sonra söz verdiği gibi ekonominin uzun dönemli performansını artırmak için Kasım 2009'da "sürdürülebilir ekonomi" yasasını sunmuştur. İşgücü piyasasında da gerekli değişiklikler yapılmaktadır. Haziran 2009'da başarısız bankaların yönetimi için yeni bir fon (Fund for Ordered Bank Restructuring - FROB) oluşturulmuştur.

Ağustos 2009'dan itibaren ekonomik kriz tüm dünyaya yayılmıştır. İspanya ekonomik krizle mücadelede daha iyi bir pozisyondan başlamak amacıyla kamu borçlarını (GSYİH üzerinde) azaltma yoluna gitmiştir. Yeni vergi politikalarının uygulanması ile ekonomik modelin yenilenebilir enerji, biyoteknoloji, bilgi teknolojileri ve telekomünikasyon gibi

değer zinciri yüksek olan yeni sektörlerde büyüme modeline geçişine olanak sağlaması planlanmıştır.

Son dönemde ekonomi politikası ekonomik darboğaza odaklanırken kamu maliyesi ve güven verici yatırımcılara yönelmiştir. Bütçede 2009 yılının tersine kamu maliyesinin zayıflaması nedeniyle 2010 yılında bir dizi önlem alınmıştır. Alınan bu önlemler arasında vergi artışları da mevcuttur. Tasarruf tedbirleri halen devam etmektedir.

Yeni Halkçı Parti (PP) hükümeti geniş bir alanda yapısal reform programları ve ciddi ve sıkı kamu maliyesi, işgücü piyasasında reform ve toplu pazarlık ve özel girişimlerin geliştirilebileceği ekonomik ve sosyal ortama odaklanan tasarruf tedbirleri üzerine önemli vurgu yapmaktadır. Bununla beraber genel devlet harcamalarının yarısını oluşturan emeklilik kesintileri, sağlık ve eğitim harcamalarını göz ardı etmiştir. Devlet banka sektörünün kırılganlığını izlemeye devam etmekte ve ülkenin tasarruf bankaları (Cajas) yeniden aktif rol oynamaktadır.

Bölgesel hükümetler tarafından gelen açıklar ve ülkenin sosyal güvenlik sistemi nedeniyle hükümet, ekonomideki büyümenin kamu maliyesine destek sağlamasına rağmen 2015 yılındaki bütçe açığını hedefi olan %4,2'yi tutturamamıştır. 2014 yılındaki %5,9 olan bütçe açığı 2015 yılında ancak %5,1'e gerileyebilmiştir. Yönetim 2016 yılında bölgesel harcamaları kıstak için önlemler alacağını açıklamış, kurumlar vergisinde ve açığı sınırlamak için bir dizi değişiklikler öngörmektedir. Temmuz 2016'da Avrupa Komisyonu daha önce önerdiği AB mali kural uygulamasına uyumsuzluktan ceza önerisini iptal etmiştir ve İspanya'ya bütçe açığını %3'e düşürmesi için 2 yıl daha ek süre tanımıştır. Bununla beraber bir sonraki hükümet, politik açıdan zor olacak olsa da bir dizi mali düzeltme önlemleri almak zorunda kalacaktır.

Enflasyon

İspanya'da enflasyon 1980'lerin sonundan bu yana yavaş yavaş düşüş göstermektedir. Ortalama enflasyon 1987- 1992 arasında %5,8 olarak gerçekleşmiştir. 1993'e gelindiğinde enflasyon ilk defa %5'e düşmüştür. İzlenen sıkı para politikası, dünya petrol ve mal fiyatlarındaki düşüş, ekonominin belli sektörlerinde yürütülen liberalizasyon çalışmaları ve ücret artışlarının düşük tutulması gibi bir dizi nedene bağlı olarak 1990'lı yıllarda ülkede tüketici fiyatları da azalma göstermiş, %5'lerde seyreden enflasyon oranı 2007 yılında %2,8'ye kadar düşmüştür. 2002 yılından 2010 yılına kadar ortalama enflasyon oranı %2,78 olarak gerçekleşmiştir. Yüksek kapasite kullanım oranları, iç ve dış baskılarla kademeli bir toparlanma yaşayan ülkenin 2011 yılı için enflasyon oranı ise % 3,1'e yükselmiştir. Enflasyon üzerindeki baskı küresel emtia fiyatları eğilimlerinden etkilenmiştir. Bununla beraber tüketici fiyatlarındaki artış, ekonomideki atıl kapasite ve rekabet gücünü yeniden kazanmak için maaşlardaki dondurmalar nedeniyle sınırlanmıştır. Enflasyon ekonomideki atıl kapasite ve rekabet edebilirliği yeniden kazanmak için ücretlerdeki artış nedeniyle sınırlanmaktadır. Ancak Eylül 2012'de ilaçlar için katkı payının tanıtılması ve KDV oranlarındaki artış tüketici fiyatlarının 2013 yılı ortalarına kadar yukarıya çıkması yolunda baskı oluşturmuştur. Buna rağmen 2013 yılında enflasyonun talepteki zayıflık nedeniyle %1,5'te kalmıştır.

2014 yılında fiyat baskısı ve enerji fiyatlarındaki düşüşün ardından, 2015 yılının çoğunda tüketici fiyatları düşmüş olup ortalama enflasyon yıl boyunca %0,6'da kalmıştır. Petrol fiyatlarındaki düşüşün devamının –özellikle 2016 yılının ilk yarısındaki düşüş ve ardından İngiltere'deki referandum şokunun ardından durgun ekonomik iyileşme-fiyatları düşürmesi muhtemel olup 2016 yıl sonu tüketici fiyatlarının %0,3 düzeyine gerilemesi öngörülmektedir. Ardından 2017 yılında baz etkisi ve petrol fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle enflasyonun %1,3'e yükselmesi öngörülmektedir. 2018 yılında %1'e düşmesi ve 2019-20'de %1,7'ye yükselmesi beklenmektedir.

2. DIŞ TİCARET

Ülkenin Dış Ticareti (milyar dolar)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
İhracat	298	286	311	319	278	288	320
İthalat	363	326	332	351	305	310	350
Hacim	661	612	643	670	583	598	671
Denge	-65	-40	-21	-32	-27	-22	-30

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 1: İspanya'nın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP		2015	2016	2017
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	33.131	35.564	35.722
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	7.843	7.054	13.552
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	9.529	8.317	12.747
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	9.597	9.975	10.854
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	8.208	7.486	7.712
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	4.344	5.825	5.960
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	2.922	3.499	4.129
0203	Domuz eti (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	2.998	3.550	4.073
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	1.729	1.599	3.806
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	3.601	3.480	3.569
2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil)üzüm sırası	2.962	2.966	3.274
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	2.750	2.630	3.114
6907	Karo, küpler vb. Eşya-cilasız/sırsız seramikten	185	216	3.031
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. Diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	2.920	3.417	2.669
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	2.260	2.300	2.504

8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	2.318	1.967	2.242
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2.150	2.048	2.137
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	1.131	1.182	2.102
0709	Diğer sebzeler (taze/soğutulmuş)	1.820	1.887	2.033
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçineler vb (ilk şekilde)	1.692	1.600	1.935
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	1.868	1.865	1.860
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	1.787	1.695	1.802
3303	Parfümler ve tuvalet suları	1.454	1.578	1.795
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	826	1.055	1.782
0810	Diğer meyveler (taze)	1.424	1.621	1.717
6403	Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb kösele	2.126	1.712	1.670
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	1.288	1.500	1.643
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	1.240	1.366	1.586

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 2: İspanya'nın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP		2015	2016	2017
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	24.769	18.733	25.673
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarı arabaları	16.241	18.271	20.159
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	17.151	16.665	17.229
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	365	423	10.493
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	11.165	10.183	9.659
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	8.674	6.696	7.900
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	6.971	5.738	7.867
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	5.617	5.340	5.254
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	3.255	3.170	3.891
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	2.763	2.841	3.341
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	812	1.853	3.273
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	2.920	2.884	3.259
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	2.594	2.286	3.136
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	2.495	2.527	2.713
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1.890	2.257	2.570
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	2.262	2.317	2.516
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	2.151	2.223	2.401
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. Diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	2.106	2.338	2.399
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	1.358	1.643	2.321

9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	1.941	2.160	2.224
0307	Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	1.323	1.670	2.049
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	1.723	1.843	1.938
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	1.831	1.779	1.900
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	1.708	1.862	1.890

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 3: İspanya'nın İhracatında Başlıca Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler	2015	2016	2017
Fransa	42.998	42.622	48.479
Almanya	30.077	31.813	36.052
İtalya	20.772	22.489	25.130
Portekiz	19.914	20.136	22.614
İngiltere	20.258	21.204	22.022
ABD	12.668	12.541	14.068
Hollanda	8.820	9.077	10.792
Belçika	7.384	8.866	9.619
Fas	6.811	7.676	9.008
Çin	4.944	5.571	7.068
Polonya	5.334	5.349	6.529
Türkiye	5.650	5.734	6.482
Meksika	4.749	4.539	5.197
İsviçre	4.336	4.432	4.656
Romanya	2.040	2.290	3.247
Cezayir	3.631	3.331	3.015
Brezilya	3.032	2.486	2.840
Çek Cumhuriyeti	2.262	2.434	2.769
Avusturya	2.248	2.451	2.768
Japonya	2.747	2.663	2.760
İsveç	2.469	2.424	2.602
Yunanistan	2.203	1.919	2.585
Suudi Arabistan	3.442	2.617	2.556
Rusya	1.878	1.774	2.189
Kore Cumhuriyeti	2.057	1.801	1.961
BAE	2.020	1.932	1.961
Macaristan	1.519	1.703	1.928
Danimarka	1.621	1.616	1.897
Bulgaristan	1.397	1.145	1.892
Avustralya	1.821	1.502	1.872
Kanada	1.526	1.647	1.853
İrlanda	1.601	2.057	1.811
İsrail	1.483	1.611	1.715
Şili	1.517	1.537	1.543
Arjantin	1.462	943	1.466

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 4: İspanya'nın İthalatında Başlıca Ülkeler (1000 Dolar)

Ülkeler	2015	2016	2017
Almanya	39.854	40.781	49.750
Fransa	33.033	33.625	41.614
Çin	26.474	26.405	24.249
İtalya	19.246	19.997	23.726
Hollanda	12.706	12.967	17.693
İngiltere	13.966	12.382	14.172
ABD	14.247	14.409	13.269
Portekiz	11.901	11.744	13.003
Belçika	7.849	7.714	11.836
Fas	5.544	6.283	6.973
Türkiye	5.357	5.640	6.721
Polonya	4.995	5.565	6.610
Cezayir	7.198	5.009	5.131
Çek Cumhuriyeti	4.053	4.416	5.011
Nijerya	5.125	3.528	4.946
Brezilya	3.478	3.287	4.450
Meksika	4.009	3.682	4.320
Suudi Arabistan	3.814	3.323	4.161
Hindistan	3.473	3.833	4.123
İsviçre	3.413	3.905	4.065
İrlanda	3.528	3.223	3.727
Kore Cumhuriyeti	2.540	2.535	3.667
Japonya	3.569	4.029	3.579
Rusya	3.709	3.466	3.558
İsveç	2.581	2.434	2.927
Macaristan	2.907	2.877	2.709
Vietnam	2.609	2.626	2.569
Bangladeş	2.289	2.517	2.526
Avusturya	2.200	2.415	2.522
Romanya	1.589	1.800	2.514
Norveç	1.935	1.698	2.505
Libya	663	941	2.502

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

3. TÜRKİYE İLE TİCARET

Tablo 5. Türkiye-İspanya Dış Ticaretinin Yıllara Göre Seyri (1000 Dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2012	3.717.345	6.107.987	9.825.333	-2.390.642
2013	4.334.196	6.417.719	10.751.915	-2.083.524
2014	4.749.584	6.119.940	10.869.524	-1.370.355
2015	4.742.270	5.588.524	10.330.793	-846.254
2016	4.988.483	5.679.305	10.667.788	-690.822
2017	6.302.135	6.372.911	12.675.046	-70.776
2018	7.710.440	5.492.394	13.202.834	2.218.045

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 6: Türkiye'nin İspanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2015	2016	2017
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	494	646	905
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	379	390	546
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	218	238	301
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	231	267	286
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	51	112	269
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	224	220	242
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	206	171	195
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	163	47	193
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	185	187	183
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	152	168	157
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	126	120	154
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	94	101	128
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	65	47	99
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	82	72	81
8450	Çamaşır yıkama makineleri	77	83	79
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	61	64	78
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	0	10	69
8701	Traktörler	11	65	68
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler (örme)	45	48	53
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	43	38	52
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. İşler için makine, cihaz	44	46	51
2529	Feldispat; lösit; nefelin ve siyenit nefelin; florspat	25	34	49

8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	24	44	46
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm. Den geniş)	1	4	42
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamlar	33	34	41
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz (örme)	37	44	41
2608	Çinko cevherleri ve konsantreleri	19	15	40
2836	Balıklar (dondurulmuş)	43	50	40
7606	Alüminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0, 2mm	32	37	40
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs. (örme)	32	33	38
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	29	31	37
5515	Diğer devamsız sentetik liftten dokumalar	29	33	33
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri	23	25	32
8403	Buhar kazanları dışında kalan merkezi ısıtma kazanları	26	32	30
0302	Kayısı, kiraz, şeftali, erik ve çakal eriği (taze)	29	22	29
5209	Pamuk men (dokuma %85 < pamuklu 200g/m2 den fazla)	25	34	27
7204	Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri	39	24	27
4016	Vulkanize kauçuktan diğer eşya	36	36	27
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek (örme)	11	17	27
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	16	24	26

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 7: Türkiye'nin İspanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	965	458	993
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	181	113	176
3902	propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	97	78	86
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)		28	63
7411	Bakırdan ince ve kalın borular	57	44	49
7606	alüminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	49	33	37
3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	44	28	27
1006	Pirinç	9	8	25
7607	Alüminyumdan yaprak ve şeritler (kalınlık <= 0, 2mm)	17	18	21
7305	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular (kaynaklı, perçinli) (kesitleri daire şeklinde, dış	0	0	21
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	22	22	19
5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	6	11	18
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	14	20	15
3903	Siren polimerleri (ilk şekillerde)	15	14	15
4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırıntıları	9	12	11
8901	Yolcu, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzer	5	2	11
5515	Sentetik devamsız liflerden diğer dokunmuş mensucat	1	9	10
2716	Elektrik enerjisi	31	43	8
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	4	5	8
8309	Her türlü tıplar, şişeler için kapsüller, yırtılabilen kapsüller, dişli kapaklar, kapak plakaları,	8	7	8

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

İkili Hava Ulaştırması Anlaşması (15 Temmuz 1975)
Ekonomik ve Sınai İşbirliği Anlaşması (6 Şubat 1992)
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (15 Şubat 1995)
Türkiye İspanya Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması (3 Mart 1998)
Ekonomik ve Mali İşbirliği Mutabakat Zaptı (13 Ocak 1998)
Türkiye İspanya Ortak Çalışma Grubu Toplantısı Mutabakat Zaptı (26 Eylül 1998)
Türkiye İspanya KEK I. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı (28 Ekim 1998)
Türkiye İspanya KOBİ'lere İlişkin Konularda İşbirliği Mutabakat Zaptı (28 Ekim 1998)
Yeniden Yapılanma İçin Mali İşbirliği Mutabakat Zaptı (30 Kasım 1999)
Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması (18 Aralık 2003)

Türkiye-İspanya Yatırım İlişkileri

Türkiye'nin toplam kayıtlı sermaye ihracatı içinde İspanya, firma sayısı açısından 35., sermaye miktarı açısından 43. sırada yer almaktadır. 1999 yılı sonunda Türkiye'den İspanya'ya toplam kayıtlı sermaye ihracı 12.800 dolar iken, 2007 yılı sonu itibariyle sermaye ihracı 5,6 milyon dolara çıkmıştır. Benzer şekilde, 1999 yılında İspanya'da yerleşik Türk firma sayısı 3 iken, 2007 yılı sonunda 9'a yükselmiştir. Sermaye miktarı açısından Türk yatırımlarının % 59,1'i ticaret, % 22,7'si imalat ve %18,1'si ulaştırma sektöründe gerçekleştirilmiştir. 2002- 2011 yılları arasında İspanya'daki doğrudan yabancı yatırım stoğu 19 milyon dolardır. 2011 yılı doğrudan Türk yatırımları 6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2002-2011 yılları arasında Türkiye'deki İspanyol yatırım stoğu 4,1 milyar dolardır. 2011 dönemindeki yatırım ise 2,3 milyar dolardır.

İspanya'daki Türk yatırımları ağırlıklı olarak ticaret ofisleridir. Üretime yönelik en önemli yatırım Borusan Mannesman tarafından yapılan spiral boru fabrikası yatırımdır. İspanya'da yerleşik Türk firmaları Borusan, Nuh Çimento, Sabancı Holding, Arçelik, Vestel, Sarar, Hidromek, Poseidon, Atateks ve Entes'tir.

Türkiye İspanya Hükümeti tarafından ticaret ve yatırımda öncelikli ülkeler arasına seçilmiştir. İspanya Devlet Ticaret Sekreterliği tarafından yapılan bir değerlendirme ile Pazar Geliştirme Planı'na önceden seçilmiş olan ABD, Meksika, Fas, Cezayir, Brezilya, Çin, Hindistan, Rusya ve Japonya'nın yanı sıra ülkemiz ve Güney Kore'nin de eklenmesine karar verilmiş ve listede yer alan ülke sayısı 11'e çıkmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) verilerine göre Türkiye'nin İspanya'ya 2014 yılında doğrudan yabancı sermaye akışı 18 milyon dolar ve İspanya'dan Türkiye'ye yabancı sermaye akışı 74 milyon dolardır. 2007 Ocak - 2015 Ağustos dönemi verilerine göre: Türkiye'de yerleşik kişilerin İspanya'daki doğrudan yatırımlarının tutarı toplam 139 milyon dolar; İspanya'nın Türkiye'deki yatırımları toplamı 6.875 milyon dolardır. 2015 yılı itibariyle Türkiye'deki İspanyol sermayeli şirketlerin toplam sayısı 597'ye ulaşmıştır.

Ülkemizdeki İspanyol yatırımlarının sektörel dağılımına bakıldığında, toplam İspanyol yatırımlarının %81,3'ünü makineler, endüstriyel ekipman ve metalurjinin oluşturduğu görülmektedir. Turizm ve gıda işleme sektörleri ise kalan %18,7'lik bölümü oluşturmaktadır.

Türkiye, İspanya'nın en fazla yatırım yaptığı onuncu ülkedir. Ülkemizdeki İspanyol firmalarının listesine www.spainbusiness.gen.tr adresinden ulaşılabilir. 2008 yılında ülkemize yönelik İspanyol yatırımlarının maden, fabrikasyon, inşaat, otomotiv, turizm ve emlak sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Yatırımların artışında turizm sektörüne yönelen firmaların emlak yatırımları ve faiz-borsa kazançları nedeniyle ülkemize yönelen İspanyol fonlarının artmasının da etkisi bulunmaktadır.

Türkiye'de yatırım yapan başlıca İspanyol firmalar ELIOP (otomatik kontrol sistemleri), TEKA (mutfak mobilyası), ROCA (banyo malzemeleri ve seramik fayans), TECASA (ısıtma sistemleri), FAGOR (sanayi mutfakları), MANTEROL (battaniye), MANGO ve ZARA (konfeksiyon), DIA (gıda-süpermarket), GREFUSA (kuruyemiş ve aperiatifler), AGRUCAPERS (kapari-turşu), SOL, BARCELO ve RIU (çeşitli oteller zinciri), MAPFRE (sigortacılık), BAMESA (metalürji), ORMAZABAL (elektrik sektörü) ve MIRALBUENO (otomotiv sektörü), ANTOLİN (otomotiv aksesuarı), SEAT (otomotiv), OHL (tren projeleri) olarak sıralanabilir. Ayrıca İspanya'nın dördüncü büyük finansal grubu olan Banco Sabadell Türkiye'deki ilk İspanyol bankası olarak bir temsilcilik açmıştır.

Kaynaklar: Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)

T.C. Madrid Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

www.ispanyaticaret.org.tr

T.C. Ekonomi Bakanlığı

4. İSPANYA'NIN MEYVE SEBZE MAMULLERİ SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tablo 8. Türkiye'nin İspanya'ya Meyve Sebze Mamulleri İhracatı

	2017	2018	DEĞİŞİM
ÜRÜN GRUBU	FOB USD	FOB USD	FOB USD
DİĞER MEYVA SULARI	6.441.732	8.180.715	27%
ELMA SULARI	2.473.520	7.601.561	207%
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELERİ SİRKELİ	5.610.678	4.123.111	-27%
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ SEBZELER	1.450.475	1.614.760	11%
DOMATES KETÇABI VE DİĞER DOMATES SOSLARI	1.001.068	1.198.859	20%
TURUNÇGİL SULARI	252.797	585.801	132%
GEÇİCİ KONSERVE EDİLMİŞ MEYVELER	293.007	528.774	80%
KURUTULMUŞ SEBZELER	275.554	467.656	70%
DİĞER MEYVE KONSERVELERİ	81.255	438.799	440%
DONDURULMUŞ SEBZELER	571.214	353.799	-38%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ	710.327	352.285	-50%
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECESİ<80)	41.491	209.795	406%
GAZLI SULAR.MADEN SULARI VE GAZOZLAR	28.932	136.147	371%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ DONDURULMUŞ KURUTULMUŞ VEYA DİĞER ŞEKİL. MUHAFAZA EDİLMİŞ DİĞER MEYVE VE SEBZELER	123.180	134.426	9%
DONDURULMUŞ MEYVELER	31.268	95.337	205%
DONDURULMUŞ MEYVELER	37.218	78.044	110%
DOMATES KONSERVELERİ	146.316	40.640	-72%
SULAR.BUZ VE KAR	50.863	25.035	-51%
BİRA	11.182	5.692	-49%
KAYISI KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ. TATLANDIRILMIŞ	0	3.789	
REÇEL.JÖLE.MARMELAT	14.720	14	-100%
ÇEŞNİ.LEZZET VERİCİ KARIŞIMLAR VE SOSLAR	0	1	
ŞARAP	5.765	0	-100%
GENEL TOPLAM	19.652.561	26.175.042	33%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (<http://www.uib.org.tr>)

2017 yılında Türkiye Meyve Sebze Mamulleri Sektörünün İspanya'ya ihracatı, 19,6 milyon dolar, 2018 yılında 26,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 8). Sektörün 2018 yılı ihracatında İspanya 15. sırada yer almaktadır.

Tablo 9. UMSMİB'in İspanya'ya Meyve Sebze Mamulleri İhracatı

	2017	2018	DEĞİŞİM
ÜRÜN GRUBU	FOB USD	FOB USD	FOB USD
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELEİ SİRKEİ	2.011.391	1.607.493	-20%
DONDURULMUŞ MEYVELER	0	6.950	
BİRA	11.182	5.692	-49%
GENEL TOPLAM	2.022.572	1.620.136	-20%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (<http://www.uib.org.tr>)

UMSMİB'in İspanya'ya ihracatı **2017 yılında 2 milyon dolar, 2018 yılında 1,6 milyon dolar** olarak gerçekleşmiştir. İspanya UMSMİB 2018 yılı ihracatında değer bazında sıralamaya göre 19. sırada yer almaktadır (Tablo 9).

Tablo 10. İspanya'nın Ürün Grubu Bazında Başlıca Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD) (İlk 15 Ürün)

		2015	2016	2017
GTİP	ÜRÜN AÇIKLAMASI	1000 USD	1000 USD	1000 USD
	GENEL TOPLAM	2.708.586	2.964.304	2.946.725
220830	Viskiler	382.166	412.888	396.163
200410	Patatesler: (sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmuş) (20.06 pozisyonundaki ürünler hariç) :	129.947	148.566	178.407
220210	Sular (mineral sular ve gazlı sular dahil) (ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmış ve aromalandırılmış)	135.766	150.371	139.218
220890	Diğer alkol ve alkollü içkiler-alkol derecesi % 80'den az, tağıyir edilmemiş	82.656	87.339	138.701
200599	Diğerleri (sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmamış) (20.06 pozisyonundaki ürünler hariç) :	88.840	101.226	124.713
220410	Köpüklü şaraplar	103.073	101.970	110.953
220870	Likörler	78.003	87.286	106.052
200820	Ananas:(ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler veya alkol katılmış olsun olmasın) :	66.244	67.783	101.086
200560	Kuşkonmaz (sirke veya asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş, dondurulmamış) (20.06 pozisyonundaki ürünler hariç) :	108.722	115.492	93.617
200919	Portakal suyu (Fermente edilmemiş ve alkol katılmamış), ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler katılmış olsun olmasın :	63.401	78.707	91.125
220421	Diğer şarap ve üzüm sırası (durdurulmuş)-muhtevası 2 litre/daha az kaplarda	78.612	76.470	84.314
71080	Diğer Sebzeler (pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılarak pişirilmiş) (dondurulmuş)	68.829	77.385	82.838
220710	Etil alkol; alkol derecesi >= 80% tağıyir edilmemiş	68.662	69.875	75.897
220860	Votka	57.922	58.901	64.635
200799	Diğerleri: Reçeller, jöleler, marmelatlar, meyva veya sert kabuklu meyva püresi, meyva veya sert kabuklu meyva pastları (pişirilerek hazırlanmış) (ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeleri içersin içermesin)	50.579	55.539	61.527

Kaynak: Trademap (www.trademmap.org)

Trademap verilerine göre, İspanya'nın 6'lı GTİP bazında Toplam Meyve Sebze Mamulleri ithalatı 2015 yılında 2,7milyar dolar, 2016 ve 2017 yıllarında 2,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 10).

Tablo 11. İspanya'nın Ülke Bazında Başlıca Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD) (İlk 30 Ülke)

	2015	2016	2017
ÜLKELER	1000 USD	1000 USD	1000 USD
Dünya	2.708.586	2.964.304	2.946.725
Fransa	496.164	536.150	550.103
Hollanda	352.795	398.782	402.693
Birleşik Krallık	246.498	239.785	238.497
İtalya	179.345	212.521	204.168
Belçika	162.458	193.724	189.493
Portekiz	194.083	200.668	169.026
Almanya	211.628	223.597	168.616
Peru	121.031	131.108	147.682
Amerika Birleşik Devletleri	83.934	107.268	125.640
Çin	101.234	112.819	107.403
Avusturya	60.433	62.452	60.133
Meksika	32.438	28.986	44.567
Tayland	30.634	39.836	39.245
Brezilya	20.736	45.407	35.378
Endonezya	25.902	19.324	35.369
Türkiye	27.318	30.569	33.352
Hindistan	23.300	22.925	32.950
Kosta Rika	30.281	38.772	32.776
Fas	29.405	29.892	32.491
İsveç	25.831	24.957	28.012
Filipinler	18.436	16.509	26.831
İrlanda	31.112	22.596	25.142
Pakistan	9.877	19.038	19.332
Polonya	12.027	15.632	16.950
Şili	21.234	18.885	16.204
Mısır	6.141	9.233	12.821
Arjantin	12.613	17.402	12.652
Kenya	15.128	13.703	12.405
Ekvador	8.160	8.826	10.154
Romanya	6.135	9.841	9.507

Kaynak: Trademap (www.trademap.org)

İspanya'nın ***Meyve Sebze Mamulleri ithalatı yaptığı ülkeler sıralamasında Türkiye 16. sırada yer almaktadır (Tablo 11).***

5. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

İspanyolların ticari ilişkilerini yakın kişisel ilişkilere paralel yürütme alışkanlıklarından dolayı, İspanya piyasasına girişte en etkili yol, yüz yüze görüşme yapmaktır. Özellikle bir dağıtıcı ya da alıcı ile ilk ilişkinin faks ya da telefon yoluyla değil, yüz yüze bir toplantı yapmak yoluyla gerçekleştirilmesi uygundur.

Ülkedeki firma yöneticilerinin %30'dan daha azının İngilizce konuşabildiği göz önüne alındığında, bu ülke ile ikili ilişkilerde tercüman gerekebileceği unutulmamalıdır. İş çevrelerinde yaygın yabancı dil İngilizce olmakla beraber, satış literatürünün İspanyolca olarak hazırlanması avantaj yaratmaktadır. Ülkede bir toplantıya başlarken, bitirirken ya da anlaşmaya varıldığında el sıkışmak adettir. Tüm anlaşmalar yazılı hale getirilir ve imzalanır. Eğer daha sonra imzalanacak resmi bir sözleşme ya da anlaşma varsa, ilk olarak sözlü anlaşmaya varmalısınız. İspanyollar her iki tarafın da bir işin ya da anlaşmanın koşullarına tam anlamıyla bağlı kalmasını beklerler.

Kartvizitlerin bir yüzünün İngilizce diğer tarafının ise İspanyolca dilinde bastırılması uygun olacaktır.

İspanya iş kültüründe hiyerarşinin ve pozisyonların büyük bir öneminin olduğunun farkında olunmasında fayda vardır. Sizden daha alt derecede bir kişi ile zaman kaybederek iş yapmaya çabalamak pek işe yaramayabilir. Kendi pozisyonunuza denk düşen kişilerle birlikte iş yürütmeniz neticesinde başarıya ulaşılması mümkün olabilir.

İspanya'da hiyerarşi o derece aşırı bir düzeydedir ki "e jefe" veya "el padron" diye adlandırılan patronlar karar verme otoritesini ellerinde bulundururlar. Ast olan kişiler ise otoriteye uyarlar ve sadece emirleri takip ederler.

Diğer taraftan İspanyol iş adamları, satın alma davranışları bakımından oldukça muhafazakar bir portre çizmektedir. İspanyollar, profesyonel açıdan resmi ve ciddi davranış biçimlerinden hoşlanmaktadır.

Para Kullanımı

1 Ocak 1999 tarihinden itibaren ülkenin resmi para birimi avro olarak kabul edilmekle beraber peseta da varlığını korumuştur. 1 Mart 2002 tarihinden itibaren de tüm ödemelerde sadece avro geçerli olmaktadır.

İspanya'da başta büyük şehirler olmak üzere kredi kartları yaygın biçimde kullanılmaktadır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Ülkeye girişte, Avrupa Topluluğu vatandaşları için pasaport ya da nüfus cüzdanı yeterlidir. Diğer ülke vatandaşlarından istenilen belgeler, yasal geçerlilik taşıyan bir pasaport ve İspanya Büyükelçiliği veya konsolosluklarından alınmış geçici giriş veya oturma vizeleridir.

Vize uygulamasının olmadığı ülke vatandaşları için 90 günü aşmamak ve çalışmamak kaydıyla geçici giriş hakkı mevcuttur.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

İspanyol hükümeti, her yıl resmi tatillerin listesini yayınlamaktadır. 2015 yılı resmi tatilleri aşağıda verilmiştir.

1 Ocak (Yeni Yıl), 6 Ocak (Üç Aziz Kral), 3 Nisan (Kutsal Cuma), 1 Mayıs (İşçi Bayramı), 15 Ağustos (Meryem Ana'nın Göğe Yükselmesi), 12 Ekim (Milli Bayram), 2 Kasım (Azizler Yortusu), 7 Aralık Anayasa Günü, 8 Aralık (Meryem Ana'nın Günahsızlığı Yortusu) ve 25 Aralık (Noel).

Bunların dışında her otonom bölgede ayrı ayrı kutlanan bazı tatil günleri vardır. Ayrıca ülkede, her çalışanın yılda 30 gün tatil yapma hakkı vardır. Bu tatiller başta Ağustos ayı olmak üzere yaz aylarında (Temmuz-Eylül arası) gerçekleştirilir.

Bankalar - Pazartesi-Cuma 8.30-14.00 arası, Cumartesi günleri 8.30-13.00 arası açıktır. Bankalar, 1 Nisan ile 30 Eylül tarihleri arasında Cumartesi günleri kapalıdır.

Resmi Daireler - Pazartesi-Cuma günleri, saat 08.00-15.00 arası çalışmaktadır.

Diğer İşyerleri - İspanya'da işyerleri, Pazartesi'den Cumartesi'ye kadar 10.00-13.30 ve 17.00-20.30/21.00 saatleri arasında çalışmaktadır.

Büyük mağazalarda, süpermarketlerde ve hipermarketlerde öğle tatili uygulaması yoktur ve daha geç saatlere kadar hizmet verilmektedir. Rekabet esasları göz önüne alınarak her otonom bölge, işyerlerine yılda en fazla 8 kez, tatillerde veya pazar günleri açık kalma izni vermektedir.

Kullanılan Lisan

Ülke genelindeki resmi dil İspanyolca (Kastilyano)'dır. Ancak Katalanca, Baskça ve Galiçyaca da özerk bölgelerde (Katalonya, Bask Bölgesi, Galiçya, Valensiya, Navarra ve Balear Adaları) resmi dil olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte Valensiya Bölgesi'nde Katalanca'nın bir bask lehçesi olan Valensiyaca konuşulmaktadır.

Ulaşım

Ülkede 47 havalimanı bulunmaktadır. Bunların 33'ünde gümrük kapısı mevcuttur. Madrid havalimanı en yoğun havalimanıdır. Ardından Barselona ve Palma de Mallorca İspanya'nın en yoğun işleyen havalimanlarıdır.

Türk Hava Yolları'nın haftanın her günü saat 08.10'da ve pazartesi, perşembe ve pazar günleri saat 12.25'te Madrid'e ve haftanın her günü 09.35 ve 14.05'te Barselona'ya doğrudan uçuşları bulunmaktadır. Madrid ve Barselona havaalanlarından şehir merkezine ulaşım otobüsler veya şehir içi tren yoluyla sağlanmaktadır. Diğer taraftan ülkenin tüm büyük şehirlerinde kolaylıkla taksi bulmak mümkündür. Ancak lisanslı taksilerde ücretler, mesafeye ya da saate göre değişkenlik gösterebilmektedir. Taksilerin taksi duraklarından temin edilmesi daha uygundur.

Ülkenin büyük şehirlerini birbirine bağlayan otoyollar iyi durumda olmakla beraber Galiçya ve Asturya bölgelerinin yolları nispeten daha kötü koşullardadır. Diğer taraftan Madrid ile Sevilla ve Malaga arasında hızlı tren çalışmaktadır.

Madrid ve Barcelona'daki şehir içi tren oldukça yaygındır. Bu şehirlerdeki metro ve otobüsler de hızlı olmakla beraber özellikle mesai bitiş saatlerinde çok kalabalık olabilmektedir.

Yerel Saat

İspanya, Greenwich'e göre 1 saat ileridedir (GMT + 1). Yani Türkiye'den 1 saat geridedir. Kanarya Adaları ise tüm yıl boyunca, İspanya'dan bir saat geridedir.

Yerel Ölçü Birimleri

Ülkede metrik sistem kullanılmaktadır.

Telefon Kodları

İspanya ile telefon ya da faks yoluyla iletişim kurmak için öncelikle uluslar arası telefon kodu +34 tuşlandıktan sonra 9 haneli telefon numarası girilir. Barcelona'nın telefon kodu 93 ve Madrid'in 91'dir.

Özellikle Madrid ve çevresinde, oldukça gelişmiş telekomünikasyon hizmetlerinden faydalanmak mümkündür. Telefon kulübelerinde bozuk para ve telefon kartlarının yanı sıra bazı yerlerde kredi kartları da geçerli olmaktadır.

Barınma

Tüm ülkede yaygın bir otel ağı bulunmaktadır ve oteller diğer AB ülkelerindekilerle aynı kalitededir. Büyük şehirlerde, otellerde ve havaalanlarında araç kiralama hizmetleri sağlanmaktadır.

Madrid ve ülkenin büyük diğer büyük şehirlerinde yemek kalitesinin oldukça yüksek olmasının yanı sıra, büyük süpermarketlerden her türlü yerli ve ithal gıda maddesi temin edilebilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)
2. Uludağ İhracatçı Birlikleri (www.uib.org.tr)
3. Trademap (www.trademap.org)

YASAL UYARI; Bu rapor Birliđimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliđimiz hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Birliđimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.